

Prekenverkstedet

<http://www.israelmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

2. påskedag – 1. april 2024

Prekentekest: Luk 24,36–45

Lesetekst I: 1 Mos 45,1–15

Lesetekst II: 1 Pet 1,18–23

Den opstandne – midt iblandt os

Jesus er opstanden! Det er Det Nye Testaments klare vidnesbyrd. Det er troens ankergrund. Det er kirkens sejrsmål til alle tider. Jesus ikke bare opstod, men lever og er, som han var. Han kommer til os i og ved sin Ånd. Kristentro handler ikke om holdninger og ideologi malket ud af en gammel bog, men om en levende relation til den opstandne Herre, der ved dåb og tro har genfødt os til et levende håb.

Til dagens læsninger

1 Mos 45,1-15: «Alt det må opfyldes, som står skrevet om mig i Moseloven, hos profeterne og i salmerne». Jesus er den røde tråd gennem hele frelseshistorien. Sådan er også Josef et forbillede på Kristus: Han blev foragtet af sine brødre, solgt for tyve sekel sølv, fængslet på falske anklager og regnet for død, men netop derved blev han til frelse for mange mennesker. Bag lukkede døre gav han sig til kende for sine brødre med tilgivelse og forsoning.

1 Pet 1,18-23: Guds evige frelsesplan er opfyldt i og ved Jesu soningsdød og opstandelse. Peter understreger frelsens «nu»: Jesus blev «åbenbaret nu ved tidernes ende *af hensyn til jer*, som takket være ham tror på Gud». Jesus blev oprejst fra de døde, og har han taget os med sig ud af død og grav ved dåb og tro. Ved Guds uforgængelige, levende og blivende ord, står den opstandne midt iblandt os, sine brødre, med tilgivelse og forsoning – og siger sit «fred være med jer». Og ved det ord renses vore sjæle til at række samme tilgivelse og forsoning videre.

Jesus – opstået i kød og blod

Når vi kommer til påske, oplever vi ofte, hvordan en række teologer forsøger at give kunstigt åndedræt til en *åndelig* forståelse af Jesu opstandelse. Tanken om en fysisk opstandelse er absurd, siges det, ikke mindst for et moderne menneske. Man henviser gerne til de tekster, hvor disciplene ikke umiddelbart genkender Jesus, hvor han dukker op og forsvinder igen, for at godtgøre, at Det Nye Testamente selv antyder, at Jesu opstandelseslegeme transcenderer vores fysiske kategorier.

Det er et misforstået greb. For det første var det ikke spor lettere for datidens folk at tro på opstandelse fra de døde. Tænk blot på parallelteksten i Joh 20 og Thomas' reaktion. Ingen af disciplene forventede Jesu opstandelse i kød og blod. I den hellenistisk influerede samtid ville tanken om en *sjælelig* opstandelse have været langt mere spiselig – ganske som i dag. Dertil kommer, at netop de afsnit, der gør mest ud af Jesu overnaturlige tilsynskomster, er indlejrede i den *samme kontekst*, som sætter tykke streger under opstandelsens *fysiske* karakter – som her i vores tekst i dag. Den opstandne Jesus, der dukker op bag låste døre, er den samme Jesus, som både har kød og knogler, spiser og drikker, og bærer tydelige ar efter korsfæstelsen. Han er ikke et "spøgelse". Han er sig selv med hud og hår.

«Som han opstod, skal vi opstå»

Dette er afgørende, bl.a. fordi det får konsekvenser for forståelsen af det kristne håb om opstandelsen. Skal vi være spøgelse? Skal vi svæve på en sky som en slags kropsløse engle? Nej, vi er skabt til at være mennesker af kød og blod. Og Gud selv blev ikke menneske af kød og blod i Jesus for at frelse os til at være noget *andet* end mennesker af kød og blod! Som Jesus opstod i kød og blod, skal vi en dag opstå, når Gud genskaber alt. Den store forandring bliver blot, at der ikke mere skal være ondskab, synd og død: «Vi tror på *kødets* opstandelse».

At Jesus efter sin opstandelse gør nogle ting, der ophæver fysikkens love, handler ikke om, at han skulle have fået en opstandelseskrop med særlige esoteriske egenskaber. Det har alene med hans *guddommelighed* at gøre. Også *før* sin opstandelse hævdede Jesus sig jo over de fysiske love: Han havde set Nathanael sidde under figentræet uden selv at have været fysisk til stede. Han lavede vand til vin uden så meget som at røre ved vandet. Han truede ad stormen, så den lagde sig. Han helbredte og vakte døde til live. Det var heller ikke kun *efter* opstandelsen, at disciplene kom ud for en situation, hvor de troede, at Jesus var et spøgelse (Matt 14,26)...

Den nye relation

Når den opstandne pludselig dukker op bag låste døre, er det derfor noget *helt andet*, der er på spil. Der sker noget nyt i den måde, han møder sine disciple på:

- Jesus gik ikke bare hen og viste sig for disciplene som opstanden. Alle måtte først *høre* om det – først gennem en engels vidnesbyrd og siden gennem andres vidnesbyrd.
- Maria Magdalene genkendte ikke Jesus med det første ude ved den tomme grav, og fik (i modsætning til Thomas) ikke lov til at røre ved ham, *fordi* han endnu ikke var faret til Faderen.
- Disciplene på vej til Emmaus genkender først Jesus, da han bryder i brødet. Og så forsvinder han for deres øjne.
- Søndag aften dukker han pludselig op bag lukkede døre i stedet for bare at banke på. Og forsvinder igen.
- Det samme gør han igen søndagen efter – for at Thomas kunne få lov at stikke sine fingre i hans sår. Men hvorfor ikke bare dagen efter? Hvorfor blev Jesus ikke bare hængende sammen med sine disciple som før?
- Han sætter dem stævne i Galilæa, hvor han først havde kaldt dem som disciple, men han går ikke turen sammen med dem, som han havde gjort så ofte før. De må gå derop alene.

Det handler alt sammen om, at den opstandne Jesus lærer sine disciple, at de fra nu af skal til at være sammen med ham på en anden måde. Selv er han den samme. Det, han underviste dem om i afskedstalerne, får de nu undervisning om i praksis: De vil ikke kunne give ham et kram som før. De vil skulle få øje på ham, der, hvor han har sat dem stævne og lovet, at de kan finde ham. De skal lære at genkende ham i brødsbrydelsen og i søndagsgudstjenesten, der hvor to eller tre er forsamlet i hans navn. De skal lære, at de må gå uden at kunne se ham, selvom han *er* hos dem lige så virkeligt som før. «Jeg går til Faderen», havde han sagt, men han vil ikke efterlade sine disciple faderløse. Han vil komme og tage bolig hos dem ved sin Ånd. Kun på den måde ville han jo være i stand til at være sammen med alle kristne ud over jorden på én gang, og ikke bare sådan, at man måtte stå i kø for en træffetid i Jerusalem.

Vores opstandelseserfaring

Men der er mere endnu: Den måde, Jesus her mødte disciplene på, forbinder den måde, *de* erfarede ham på med den måde, *vi* er nødt til at erfare ham på i Helligåndens tid: gennem brødsbrydelsen, i gudstjenesten, der hvor han ved sit ord har sat os stævne.

Ved at binde *disciplenes* opstandelseserfaring til gudstjenestens kategorier giver Jesus os, der kun *har* gudstjenestens kategorier, delagtighed i *deres* opstandelseserfaring. *Vores* plads er ikke ringere end Simon Peters, Marie Magdalenes eller Thomas', hvad Jesuserfaring angår. Tværtimod: «Salige er de, som ikke har set og dog tror» (Joh 20,29). Altså: Vi rører ikke *mindre* ved hans sårmerker, når vi modtager hans legeme og blod i nadveren, end *de* gjorde den aften på opstandelsens dag i Jerusalem... eller for Thomas' vedkommende en uge senere. Vi har fællesskab med disciplene i erfaringen af den opstandne i og ved modtagelsen af livets ord (1 Joh 1,1-3). Det er den dybe hemmelighed bag den lidt skjulte måde, Jesus viste sig for disciplene på mellem opstandelse og himmelfart.

Den opstandne hos os her og nu

Jesus, der pludselig dukker op bag lukkede døre – og møder os midt i al vores tvivl – er den virkelighed, vi møder, når vi samles om søndagen for at bryde brødet. Den kristne tro handler ikke om vores egen evne til at tro. Vidnesbyrdet fortæller, at Jesus er opstået og har besejret synd, død og djævel. Han kommer selv til os i sit ord, i dåb og nadver.

I Kristkirken i Kolding, hvor jeg gør tjeneste, har vi en skøn forkyndelse af netop denne sandhed i Thorvaldsens Kristusfigur. Originalen står i vor Frue Kirke i København. Teksten på soklen dér citerer Jesu ord fra Matt 11,28: «Kom til mig». Det var ord, Jesus sagde *før* sin død og opstandelse, men skulpturen viser helt entydigt Jesu sårmerker: Det er den opstandnes tilstedeværelse, Thorvaldsen har villet skildre – ikke bare som et stilbillede af begivenhederne i Luk 24 eller Joh 20, men som et velsignet her og nu!

«Fred være med jer». Det er ikke bare præstens ord i liturgien. Det er den opstandnes egen hilsen til os. I dag og til alle tider.

Jan Holm Mortensen

Sogne- og arresthuspræst ved Kristkirken i Kolding, Danmark

jhm@km.dk